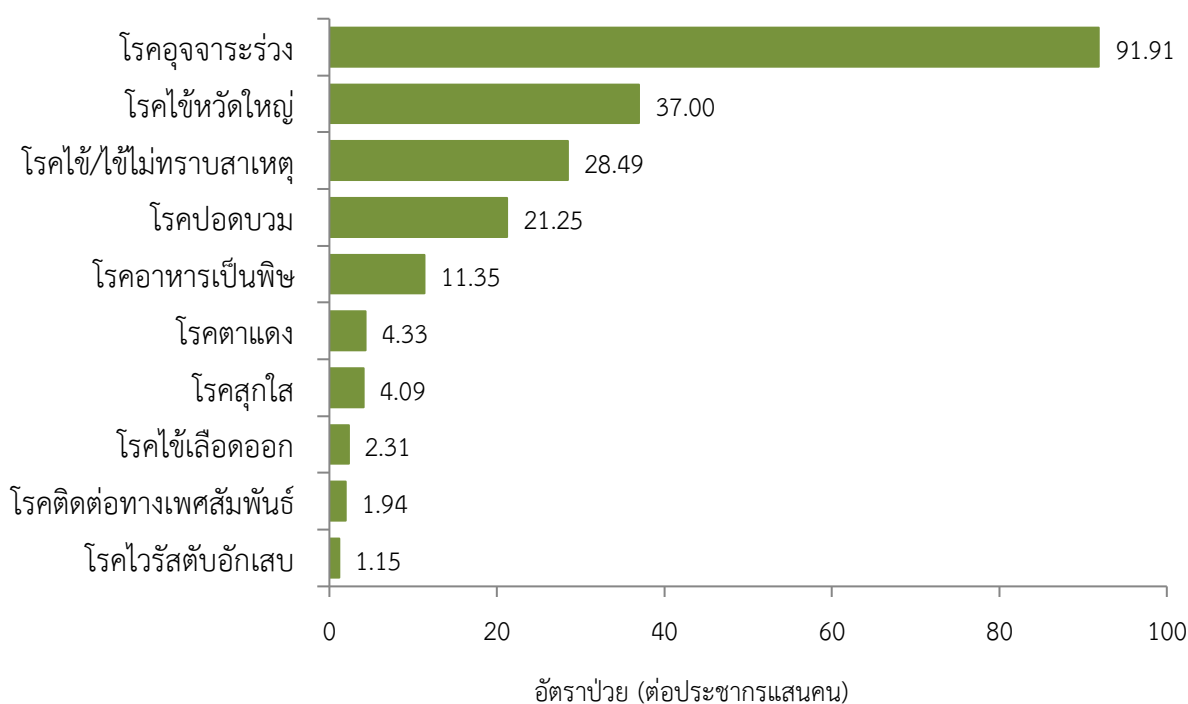

สถานการณ์โรคสำคัญที่เฝ้าระวังทางระบาดวิทยาในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 ประจำสัปดาห์ที่ 3 ปี 2563 (วันที่ 19 – 25 มกราคม 2563)

การวิเคราะห์สถานการณ์ใช้ข้อมูลสะสมตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1-2 (วันที่ 1-18 มกราคม 2563) เขตสุขภาพที่ 9 ได้รับรายงานผู้ป่วยในระบบเฝ้าระวังรพ.506 จากเครือข่าย 4 จังหวัด (นครราชสีมา ชัยภูมิ สุรินทร์ และบุรีรัมย์) มีรายงานผู้เสียชีวิต 1 ราย ได้แก่ โรคไข้หวัดใหญ่ 1 ราย (นครราชสีมา 1 ราย)

10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด

10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด คือ โรคอุจจาระร่วง 91.91 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้หวัดใหญ่ 37.00 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้/ไข้ไม่ทราบสาเหตุ 28.49 ต่อประชากรแสนคน โรคปอดบวม 21.25 ต่อประชากรแสนคน โรคอาหารเป็นพิษ 11.35 ต่อประชากรแสนคน โรคตาแดง 4.33 ต่อประชากรแสนคน โรคสุกใส 4.09 ต่อประชากรแสนคน โรคไข้เลือดออก 2.31 ต่อประชากรแสนคน โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 1.94 ต่อประชากรแสนคน และโรคไวรัสตับอักเสบบี 1.15 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 10 อันดับโรคที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุดในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9
ที่มา: รายงาน 506 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดในพื้นที่ข้อมูล ณ วันที่ 23 มกราคม 2563

โรคที่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 9 มีดังนี้

โรคไข้เลือดออก ปี 2563 (วันที่ 1-18 มกราคม 2563)

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1-20 มกราคม 2563 มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก 1,072 ราย อัตราป่วย 1.61 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.80 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 23.88 รองลงมาคือกลุ่มอายุ 10-14 ปี ร้อยละ 17.91 และกลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 15.86 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคใต้ 2.71 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคกลาง 1.76 ต่อประชากรแสนคน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1.28 ต่อประชากรแสนคน และภาคเหนือ 1.11 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับโดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดระยอง อัตราป่วย 7.47 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกเขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 156 ราย อัตราป่วย 2.31 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:1 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 9.63 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 7.92 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 3.83 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่ามีความผิดปกติของการเกิดโรคตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐาน (สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

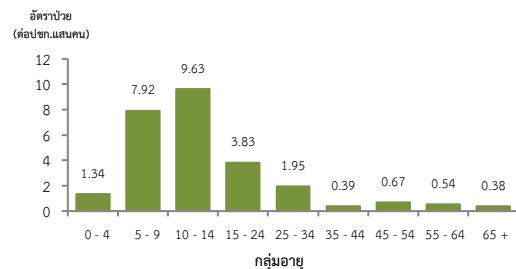
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงสุดคือ จังหวัดนครราชสีมา 3.83 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดชัยภูมิ 2.19 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดสุรินทร์ 1.36 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดบุรีรัมย์ 0.69 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกในระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา 13.39 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ อำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ 9.72 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอขามสะแกแสง จังหวัดนครราชสีมา 6.93 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

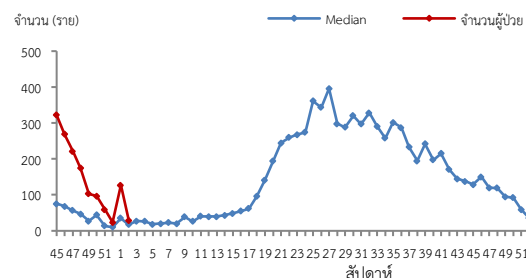
1. ฝ้าระวังผู้ป่วยโดยเฉพาะเด็กเล็กในศูนย์เด็กเล็กและกลุ่มนักเรียน ถ้าพบผู้ป่วยจะต้องสอบสวนโรคเฉพาะรายทุกราย และดำเนินการควบคุมโรคตามมาตรการ 0 3 7
2. ควบคุมค้ำดัชนีลูกน้ำยุงลายไม่ให้เกินเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ($HI \leq 10, CI = 0$)
3. ประชาสัมพันธ์มาตรการ 3 เก็บ ป้องกัน 3 โรค และ 5ป 1ข ในการควบคุมโรคไข้เลือดออก
4. สร้างความเข้าใจและความตระหนักในการควบคุม ป้องกันโรคไข้เลือดออก “บ้านตนเอง ครอบครัวตนเอง คนในครอบครัวต้องเป็นผู้ดูแลกันเองเป็นอันดับแรก “หรือที่เรียกว่า “บ้านใครบ้านมัน”

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออกสูงที่สุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1 - 18 ม.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	โนนสูง	นครราชสีมา	17	13.39
2	บัวเขต	สุรินทร์	4	9.72
3	ขามสะแกแสง	นครราชสีมา	3	6.93
4	เมือง	นครราชสีมา	31	6.77
5	วังน้ำเขียว	นครราชสีมา	3	6.77
6	ขามทะเลสอ	นครราชสีมา	2	6.74
7	ประทาย	นครราชสีมา	5	6.42
8	เสิงสาง	นครราชสีมา	4	5.68
9	ชุมพลบุรี	สุรินทร์	4	5.57
10	บำเหน็จณรงค์	ชัยภูมิ	3	5.55

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคไข้เลือดออกต่อประชากรแสนคน จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

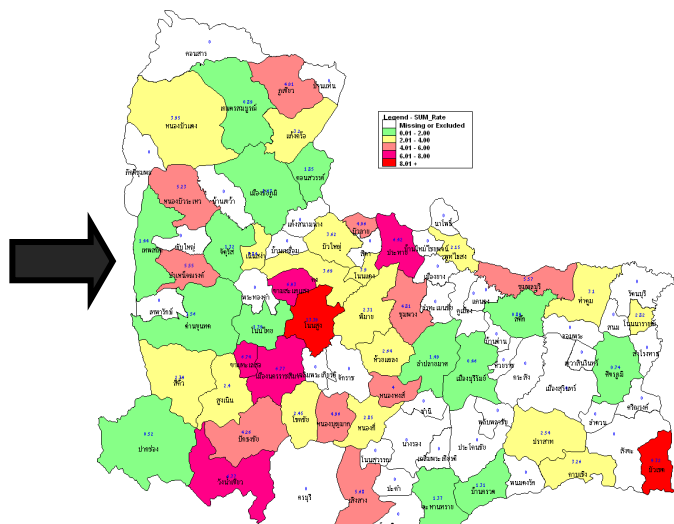
รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบ

ข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกแยะจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1-18 ม.ค. 63)		ปี 2562 (1-18 ม.ค. 62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	
นครราชสีมา	101	3.83	121	4.58	0.84
ชัยภูมิ	25	2.19	43	3.77	0.58
สุรินทร์	19	1.36	70	5.01	0.27
บุรีรัมย์	11	0.69	67	4.21	0.16

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคไข้เลือดออก ปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 (วันที่ 1-18 มกราคม 2563)

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1-20 มกราคม 2563 มีผู้ป่วย 16,348 ราย อัตราป่วย 24.62 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 1 ราย อัตราป่วยตาย 0.006 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.18 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 21.81 รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 25-34 ปี ร้อยละ 12.25 และกลุ่มอายุ 7-9 ปี ร้อยละ 10.62 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ ภาคเหนือ 47.91 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคกลาง 25.89 ต่อประชากรแสนคน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 17.90 ต่อประชากรแสนคน และภาคใต้ 7.32 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศไทย คือ จังหวัดพะเยา อัตราป่วย 123.73 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่เขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 2,504 ราย อัตราป่วย 37.00 ต่อประชากรแสนคน มีผู้เสียชีวิต 1 ราย (นครราชสีมา 1 ราย) อัตราป่วยตายร้อยละ 0.04 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.21 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี อัตราป่วย 146.16 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี อัตราป่วย 116.59 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 46.34 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558 - 2562) พบว่าปี 2563 ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 1 มีความผิดปกติของการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่เนื่องจากจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐานตั้งแต่ปี 2562 (สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2 สัดส่วน ILI มากกว่าร้อยละ 5 ใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ดังรูปที่ 3

จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงสุดคือ จังหวัดนครราชสีมา 67.22 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดชัยภูมิ 30.63 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดบุรีรัมย์ 17.90 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดสุรินทร์ 6.87 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ระดับอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอเสิงสาง จังหวัดนครราชสีมา 232.73 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 131.25 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 127.92 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. โรคไข้หวัดใหญ่เป็นโรคที่มีวิธีการป้องกันและวิธีการรักษาที่มีประสิทธิภาพ แต่ต้อง ฝ้าระวังในกลุ่มผู้สูงอายุอย่างเข้มข้นเนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีอัตราป่วยต่ำแต่มีอัตราป่วยตายสูง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่กลุ่มผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวด้วยโรคเรื้อรังไม่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่
2. ฝ้าระวังผู้ป่วยที่มีอาการ ILI โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ ถ้าพบผู้ป่วยมีอาการเข้าได้กับโรคไข้หวัดใหญ่ต้องตรวจทางห้องปฏิบัติการด้วย Rapid test และให้ยา Oseltamivir
3. ในสถานที่ที่มีคนอยู่หนาแน่นและพักค้าง เช่น เรือนจำ ค่ายทหาร โรงเรียน การเข้าค่ายพักแรม ควรมีการคัดกรองผู้ที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ หากพบผู้ป่วยต้องมีการแยกผู้ป่วยโดยให้แยกห้องนอน หรือหยุดเรียน หยุดงาน
4. เมื่อมีผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่จะต้องดำเนินการสอบสวนโรคเฉพาะรายทุกราย และค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในพื้นที่

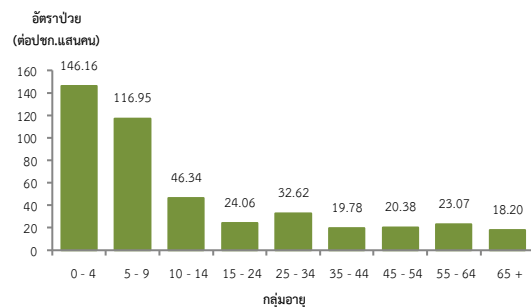
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1-18 ม.ค. 63)		ปี 2562 (1-18 ม.ค. 62)		อัตราป่วย 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	
นครราชสีมา	1774	67.22	711	26.94	2.50
ชัยภูมิ	349	30.63	160	14.04	2.18
บุรีรัมย์	285	17.90	96	6.03	2.97
สุรินทร์	96	6.87	61	4.37	1.57

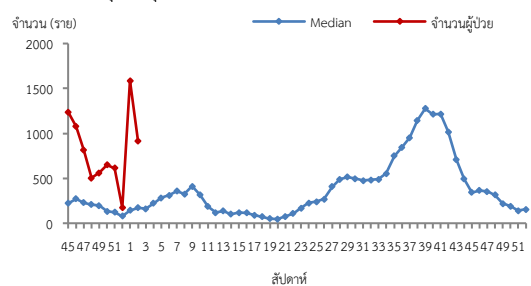
หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่สูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

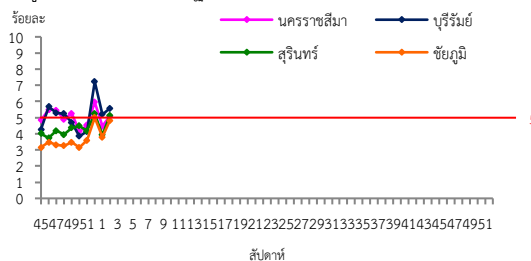
อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1-18 ม.ค. 2563					
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt. ราย	อัตราป่วย*	
1	เสิงสาง	นครราชสีมา	164	232.73	
2	เมือง	นครราชสีมา	601	131.25	
3	บัวใหญ่	นครราชสีมา	106	127.92	
4	ปักธงชัย	นครราชสีมา	131	111.66	
5	ขามทะเลสอ	นครราชสีมา	32	107.82	
6	ห้วยแถลง	นครราชสีมา	79	104.20	
7	สีดา	นครราชสีมา	23	94.49	
8	โชคชัย	นครราชสีมา	64	78.30	
9	เกษตรสมบูรณ์	ชัยภูมิ	82	73.26	
10	พิมาย	นครราชสีมา	89	68.42	

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงอัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ต่อประชากรแสนคน จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

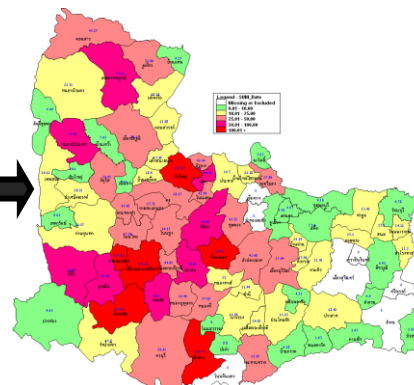

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปี ย้อนหลัง (2558 - 2562)

รูปที่ 3 สัดส่วน ILI ต่อผู้ป่วยนอก แยกรายจังหวัดเขตสุขภาพที่ 9 นครราชสีมา ปี 2563

ที่มา : ระบบเฝ้าระวังโรคทางระบาดวิทยาของกลุ่มอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ข้อมูล ณ วันที่ 23 ม.ค.2563

รูปที่ 4 อัตราป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ ปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคมือ เท้า ปาก ปี 2563 (วันที่ 1 -18 มกราคม 2563)

สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก ประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1-19 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 835 ราย อัตราป่วย 1.26 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.81 กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดคือ 0-4 ปี ร้อยละ 83.83 รองลงมา คือ อายุ 7-9 ปี ร้อยละ 5.27 และ 5 ปี ร้อยละ 3.59 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ภาคเหนือ 2.68 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคใต้ 1.48 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง 1.05 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 0.59 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดเชียงราย อัตราป่วย 7.35 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคมือ เท้า ปาก เขตสุขภาพที่ 9

ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 มีผู้ป่วย 34 ราย อัตราป่วย 0.50 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:1.13 พบมากที่สุดในอายุ 1 ปี อัตราป่วย 13.22 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ อายุ 2 ปี อัตราป่วย 8.42 ต่อประชากรแสนคน และอายุน้อยกว่า 1 ปี อัตราป่วย 4.68 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก ปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) ไม่พบความผิดปกติของการเกิดโรคโดยมีจำนวนผู้ป่วยน้อยกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

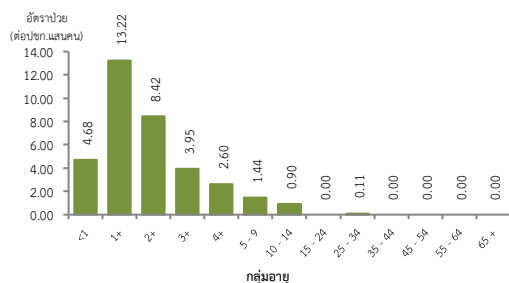
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคมือ เท้า ปาก สูงสุดคือ จังหวัดนครราชสีมา 0.61 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดชัยภูมิ 0.53 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดบุรีรัมย์ 0.44 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดสุรินทร์ 0.36 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคมือ เท้า ปาก ระดับอำเภอ พบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ 6.62 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคืออำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา 3.90 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอบัวเขต จังหวัดสุรินทร์ 2.43 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ ดำเนินงานควบคุมป้องกันโรคในศูนย์เด็กเล็กอย่างเข้มข้นและต่อเนื่องดังนี้

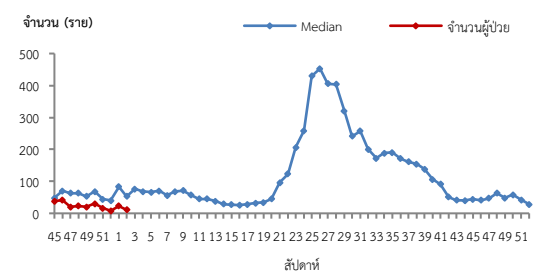
- ครูที่เลี้ยงคักครองนักเรียนทุกเข้าก่อนเข้าเรียนหากพบเด็กป่วยให้แจ้งผู้ปกครองมารับเด็กไปพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่รับผิดชอบเมื่อพบนักเรียนที่มีอาการสงสัยโรคมือ เท้า ปาก
- สอนเด็กล้างมืออย่างถูกวิธีและจัดให้มีจุดล้างมือพร้อมสบู่หรือเจลล้างมือรวมถึงทำความสะอาดเครื่องนอน ของเล่นและอุปกรณ์ที่ใช้ส่วนรวมเป็นประจำ
- ผู้ปกครองควรหมั่นสังเกตอาการบุตรหลานอย่างใกล้ชิดหากมีอาการใช้ร่วมกับแผลในปากโดยอาจมีหรือไม่มีตุ่มน้ำที่มือหรือเท้าก็ได้ บางรายอาจมีเฉพาะใช้ ควรรีบพาไปพบแพทย์และให้หยุดเรียนจนกว่าจะหายเป็นปกติและไม่ควรคลุกคลีกับคนอื่นๆในครอบครัว หลีกเลี่ยงการพาบุตรหลานที่มีอาการป่วยไปในที่ชุมชน เช่น สนามเด็กเล่น บ้านบอล ตลาด ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น เพื่อลดการแพร่กระจายเชื้อและป้องกันการระบาดในชุมชน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคมือ เท้า ปาก สูงที่สุด 10 อันดับแรกใน ปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1-18 ม.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	ซับใหญ่	ชัยภูมิ	1	6.62
2	โนนแดง	นครราชสีมา	1	3.90
3	บัวเขต	สุรินทร์	1	2.43
4	ด่านขุนทด	นครราชสีมา	3	2.33
5	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	3	2.23
6	ท่าตูม	สุรินทร์	2	2.06
7	จอมพระ	สุรินทร์	1	1.66
8	หนองบุญมาก	นครราชสีมา	1	1.65
9	เมือง	ชัยภูมิ	3	1.63
10	คอนสาร	ชัยภูมิ	1	1.61

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก จำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

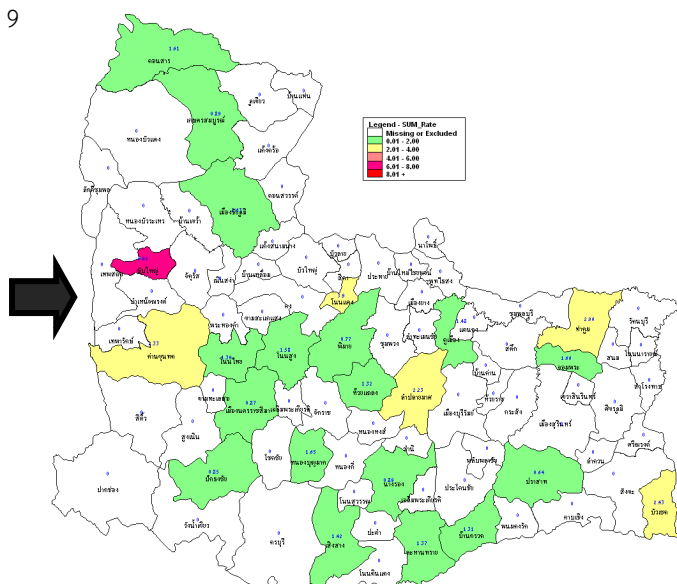

หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน
รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคมือ เท้า ปาก จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคมือ เท้า ปาก ปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1-18 ม.ค. 63)		ปี 2562 (1-11 ม.ค. 62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	Pt. (ราย)	อัตราป่วย*	
นครราชสีมา	16	0.61	43	1.63	0.37
ชัยภูมิ	6	0.53	13	1.14	0.46
บุรีรัมย์	7	0.44	25	1.57	0.28
สุรินทร์	5	0.36	46	3.29	0.11

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคมือ เท้า ปาก ปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคหัด ปี 2563 (วันที่ 1-18 มกราคม 2563)

สถานการณ์โรคหัดประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 139 ราย อัตราป่วย 0.21 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิต อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.88 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 27.34 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี ร้อยละ 25.18 และกลุ่มอายุ 25-34 ร้อยละ 18.71 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ ภาคใต้ 0.49 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคเหนือ 0.37 ต่อประชากรแสนคน ภาคกลาง 0.17 ต่อประชากรแสนคน และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 0.05 ต่อประชากรแสนคนตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศ คือ จังหวัดเชียงราย อัตราป่วย 2.48 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคหัดเขตสุขภาพที่ 9

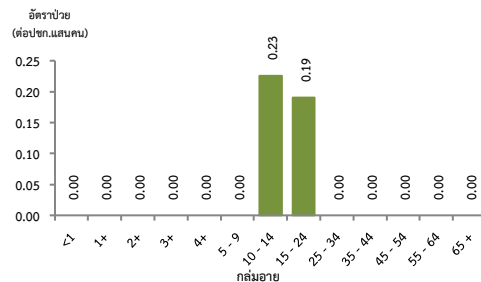
ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 พบผู้ป่วยโรคหัด 3 ราย อัตราป่วย 0.04 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้เสียชีวิต เป็นผู้ป่วยเพศชาย 2 ราย เพศหญิง 1 ราย อยู่ในกลุ่มอายุ 10-14 ปี อัตราป่วย 0.23 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 15-24 ปี อัตราป่วย 0.19 ต่อประชากรแสนคน ดังรูปที่ 1

ผู้ป่วยปี 2563 เปรียบเทียบค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) ไม่พบว่ามีความผิดปกติของการเกิดโรค จำนวนผู้ป่วยปี 2563 ใกล้เคียงกับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

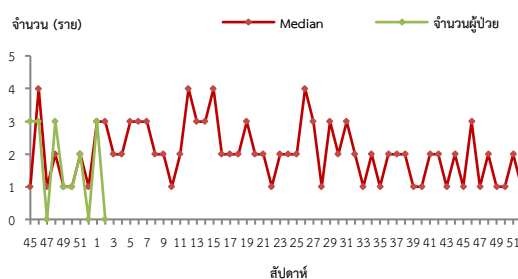
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคหัด สูงสุดคือ จังหวัดนครราชสีมา 0.11 ต่อประชากรแสนคน รายละเอียดดังตารางที่ 1 ซึ่งเมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคหัดระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา 1.21 ต่อประชากรแสนคน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 0.44 ต่อประชากรแสนคน รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานสาธารณสุข และสถานพยาบาลควรเพิ่มความเข้มแข็งในการเฝ้าระวังและสอบสวนผู้ป่วยไข้ออกผื่นและผู้ป่วยสงสัยหัด โดยให้มีการสอบสวนและรายงานผู้ป่วยสงสัย รวมถึงเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ ผ่านระบบ Measles Database Online (www.eradicationthai.com) ภายใน 48 ชั่วโมงหลังพบผู้ป่วยสงสัย
2. เน้นการดูแลและแยกผู้ป่วยหัดในโรงพยาบาล โดยพิจารณาให้วิตามินเอแก่ผู้ป่วยสงสัยหัดทุกรายเพื่อลดอาการรุนแรง และควรแยกผู้ป่วยออกจากผู้ป่วยโรคอื่นเพื่อลดโอกาสการติดเชื้อในโรงพยาบาล
3. ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคหัด การติดต่อ การป้องกัน การรักษา แก่ผู้ป่วยและบุคคลใกล้ชิด
4. รณรงค์ให้วัคซีนในกลุ่มเป้าหมายที่อยู่ในพื้นที่ระบาด และไม่สามารถตรวจสอบประวัติการได้รับวัคซีน

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคหัดจำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคหัด จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปี ย้อนหลัง (2558-2562)

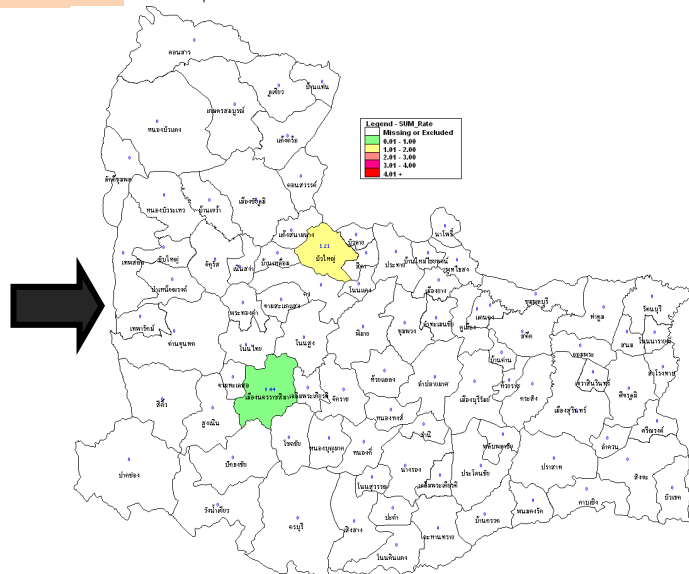
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคหัดปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1-18 ม.ค.63)		ปี 2562 (1-18 ม.ค.62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตร ป่วย*	Pt. (ราย)	อัตร ป่วย*	
นครราชสีมา	3	0.11	6	0.23	0.48
บุรีรัมย์	0	0.00	1	0.06	0.00
สุรินทร์	0	0.00	1	0.07	0.00
ชัยภูมิ	0	0.00	1	0.09	0.00

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคหัดสูงสุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1-18 ม.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	บัวใหญ่	นครราชสีมา	1	1.21
2	เมือง	นครราชสีมา	2	0.44
3	-	-	-	-
4	-	-	-	-
5	-	-	-	-
6	-	-	-	-
7	-	-	-	-
8	-	-	-	-
9	-	-	-	-
10	-	-	-	-

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคหัดปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

โรคปอดบวม ปี 2563 (วันที่ 1-18 มกราคม 2563)

สถานการณ์โรคปอดบวมประเทศไทย

ตั้งแต่วันที่ 1-20 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 10,751 ราย อัตราป่วย 16.19 ต่อประชากรแสนคน เสียชีวิต 3 ราย อัตราป่วยตายร้อยละ 0.03 อัตราส่วนเพศชายต่อเพศหญิง 1:0.86 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป ร้อยละ 37.58 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 0-4 ปี ร้อยละ 25.43 และกลุ่มอายุ 55-64 ร้อยละ 13.05 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ ภาคเหนือ 22.76 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20.79 ต่อประชากรแสนคน ภาคใต้ 14.13 ต่อประชากรแสนคน และภาคกลาง 9.11 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ โดยจังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุดในประเทศคือ จังหวัดศรีสะเกษ อัตราป่วย 48.74 ต่อประชากรแสนคน

สถานการณ์โรคปอดบวมเขตสุขภาพที่ 9

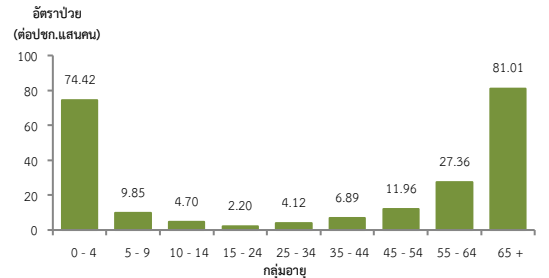
ตั้งแต่วันที่ 1-18 มกราคม 2563 พบผู้ป่วย 1438 ราย อัตราป่วย 21.25 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีผู้เสียชีวิตอัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย 1:1.17 พบมากที่สุดในกลุ่มอายุ 0-4 ปี อัตราป่วย 74.42 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 65 ปีขึ้นไป อัตราป่วย 81.01 ต่อประชากรแสนคน และกลุ่มอายุ 55-64 ปี อัตราป่วย 27.36 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

เปรียบเทียบจำนวนผู้ป่วยโรคปอดบวม ปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลัง (2558-2562) พบว่ามีความผิดปกติของการเกิดโรค โดยมีจำนวนผู้ป่วยมากกว่าค่ามัธยฐานในสัปดาห์ที่ 1 ปี 2563 (สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน) ดังรูปที่ 2

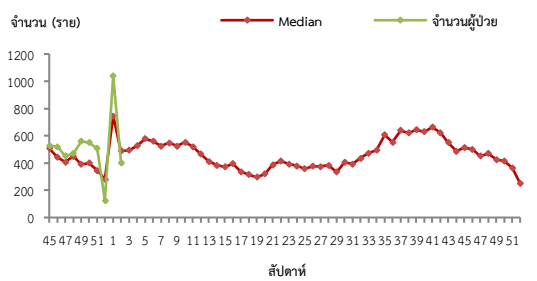
จังหวัดที่มีอัตราป่วยโรคปอดบวมสูงสุดคือ จังหวัดชัยภูมิ 34.05 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ จังหวัดบุรีรัมย์ 27.51 ต่อประชากรแสนคน จังหวัดนครราชสีมา 17.39 ต่อประชากรแสนคน และจังหวัดสุรินทร์ 10.95 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 1 เมื่อจำแนกอัตราป่วยโรคปอดบวมในระดับอำเภอพบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยสูงสุดคือ อำเภอหนองบัวระเหว จังหวัดชัยภูมิ 128.05 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ อำเภอซับใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ 79.40 ต่อประชากรแสนคน และอำเภอหนองหงส์ จังหวัดบุรีรัมย์ 52.00 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้ป่วยที่เป็นโรคปอดบวมจากไข้หวัดใหญ่ควรให้ยาต้านเชื้อไวรัส
2. หลังจากผู้ป่วยได้รับการวินิจฉัยสาเหตุจากเชื้อแบคทีเรียควรรักษาด้วยยาปฏิชีวนะอย่างรวดเร็วที่สุด
3. ฉีดวัคซีนป้องกันโรคในกลุ่มเสี่ยงคือ เด็กเล็ก ผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป และผู้ที่มีภาวะภูมิคุ้มกันต่ำหรือมีโรคประจำตัวบางอย่าง การฉีดวัคซีนที่ส่งผลในการลดอัตราการเกิดโรคปอดบวมจากการติดเชื้อซึ่งได้แก่ วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนป้องกันโรคปอดอักเสบ

รูปที่ 1 แผนภูมิแสดงจำนวนผู้ป่วยโรคปอดบวมจำแนกตามกลุ่มอายุ ปี 2563

หมายเหตุ : สัปดาห์ที่ 1-2 ข้อมูลยังไม่ครบถ้วน

รูปที่ 2 จำนวนผู้ป่วยโรคปอดบวม จำแนกรายสัปดาห์เปรียบเทียบกับข้อมูลปี 2563 กับค่ามัธยฐาน 5 ปี ย้อนหลัง (2558-2562)

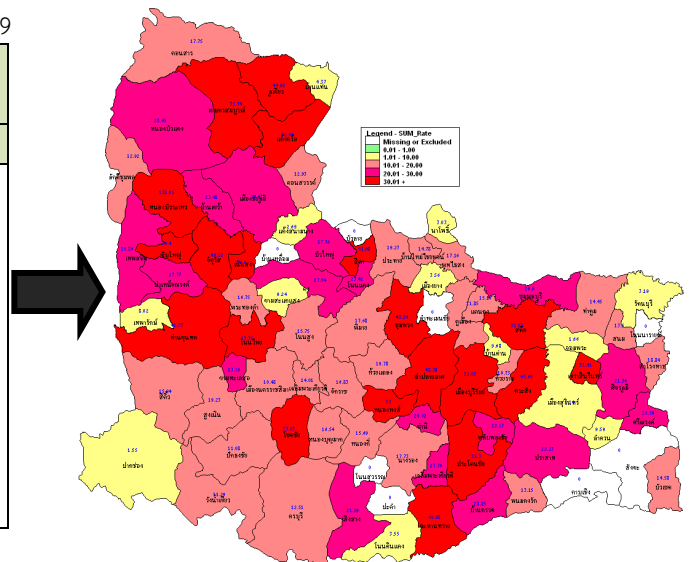
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบอัตราป่วยโรคปอดบวมปี 2563 และปี 2562 ช่วงเวลาเดียวกันแยกรายจังหวัด

จังหวัด	ปี 2563 (1 - 18 ม.ค.63)		ปี 2562 (1 - 18 ม.ค.62)		อัตราป่วย ปี 63/62 (เท่า)
	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	Pt. (ราย)	อัตรา ป่วย*	
ชัยภูมิ	388	34.05	399	35.02	0.97
บุรีรัมย์	438	27.51	357	22.43	1.23
นครราชสีมา	459	17.39	423	16.03	1.09
สุรินทร์	153	10.95	250	17.89	0.61

หมายเหตุ * อัตราป่วยต่อประชากรแสนคน

ตารางที่ 2 อัตราป่วยโรคปอดบวมที่สุด 10 อันดับแรกในปี 2563 เขตสุขภาพที่ 9

อัตราป่วยสะสม 10 อันดับแรก ระหว่างวันที่ 1-18 ม.ค. 2563				
ลำดับ	อำเภอ	จังหวัด	Pt.ราย	อัตราป่วย*
1	หนองบัวระเหว	ชัยภูมิ	49	128.05
2	ซับใหญ่	ชัยภูมิ	12	79.40
3	หนองหงส์	บุรีรัมย์	26	52.00
4	ลำปลายมาศ	บุรีรัมย์	65	48.38
5	ชุมพวง	นครราชสีมา	40	48.14
6	จัตุรัส	ชัยภูมิ	35	46.22
7	กระสัง	บุรีรัมย์	48	45.65
8	กุฉีชัย	ชัยภูมิ	56	44.92
9	แก้งคร้อ	ชัยภูมิ	40	42.66
10	ด่านขุนทด	นครราชสีมา	53	41.25

รูปที่ 3 อัตราป่วยโรคปอดบวมปี 2563 จำแนกรายอำเภอในเขตสุขภาพที่ 9

นายณัฐพล จำปาสาร นักวิชาการสาธารณสุขปฏิบัติการ/ผู้จัดทำ
นายอภิรัตน์ ไส่กำปัง นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ/ผู้ตรวจทาน